

Luontohaittojen lieventäminen ekologisen kompensaation avulla - esimerkkinä ekosysteemihotellit

Terhi Rytteri

Suomen ympäristökeskus

12.10.2021, Väyläviraston ympäristöpäivä

S Y K E

Luontokato ja kuudes sukupuuttoaalto

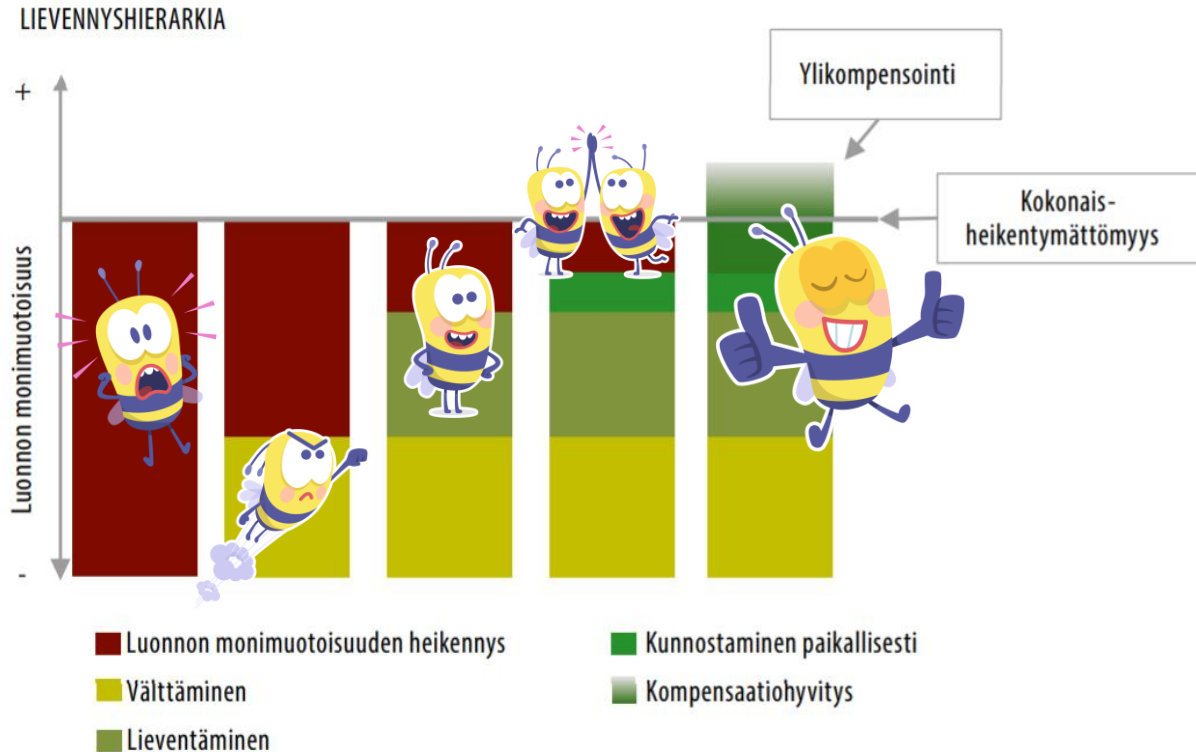
100-kertainen aiempiin verrattuna

→ Johtaa paikallispopulaatioiden, geneettisen muuntelun ja lopulta lajien ja luontotyyppien uhanalaistumiseen ja häviämiseen

Syitä:

- intensiivinen maankäyttö (rakentaminen, tehomaaalous, metsien käyttö, kosteikkojen kuivattaminen)
- Vieraslajien leviäminen
- Uhanalaisten lajien kauppa ja salametsästys, ylikalastus
- Ilmastonmuutos (liian nopea, jotta lajit ehtisivät sopeutua)

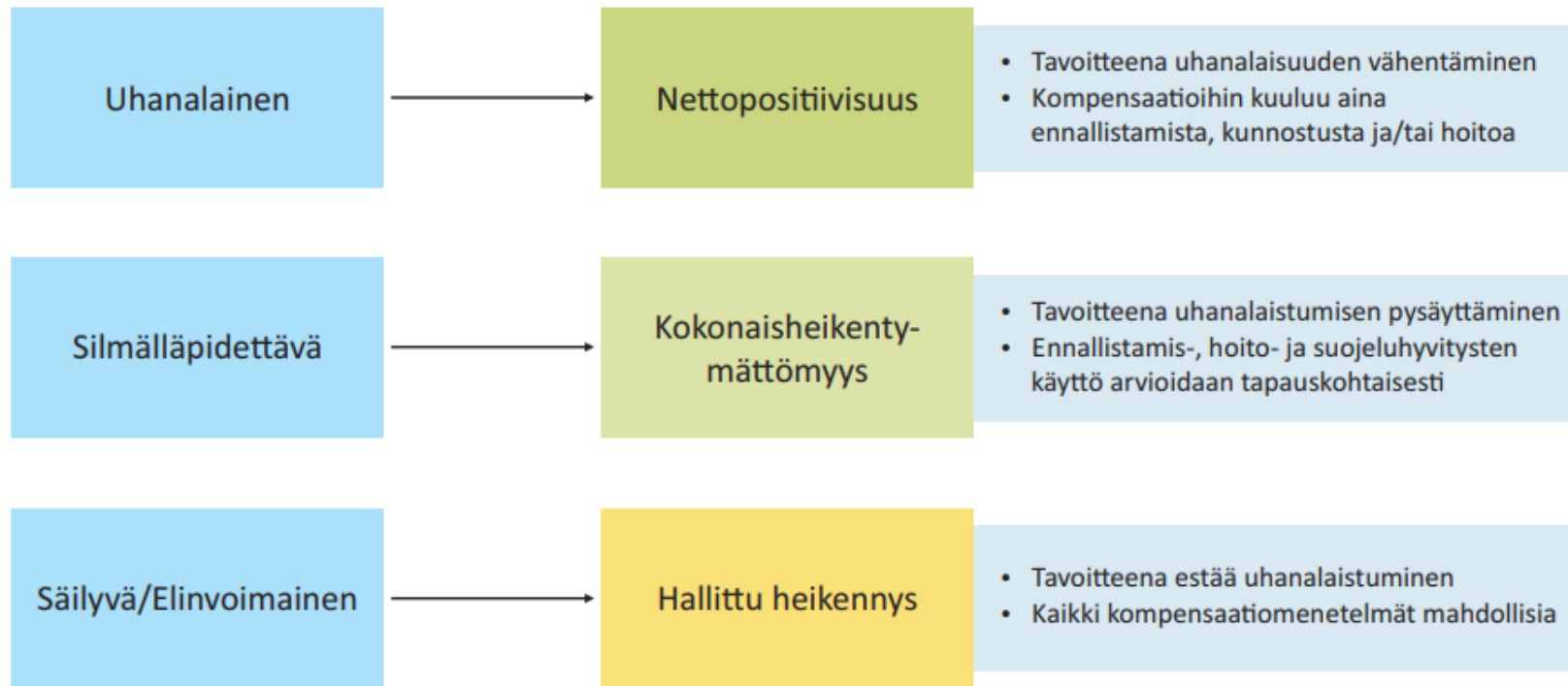
Lievennyshierarkia ja No Net Loss of Biodiversity -ajattelu

Tavoite on **hyvittää** ihmisen toiminnasta luonnon monimuotoisuudelle aiheuttamaa heikennystä siten, että välttämisen, lieventämisen ja kompensaation jälkeen monimuotoisuus ei vähene.

LUONTOARVON NYKYTILA

KOMPENSOINNIN TAVOITE JA MENETELMÄT

Ekologisessa kompensaatiossa

- Kohteina voivat olla lajit, luontotyytit ja alueet; yhtälailla uhanalaiset kuin elinvoimaiset
- Alueellisuuden huomioon ottaminen: mahdollisimman lähellä samalla luonnonmaantieteellisellä alueella
- Toimenpiteiden ajallisuus – varmintä ennen heikennystä
- Korvaussuhde: mitä uhanalaisempi kohde siitä korkeampi kerroin (jopa yli 10-kertainen)
- Menetelmät: suojelu, ennallistaminen, hoito
- Seuranta!

Julkaisuja:

- Moilanen, A & Kotiaho, J. 2017. Ekologisen kompensaation määrittämisen tärkeät operatiiviset päätökset. Suomen ympäristö 5/2017.
- Raunio ym. 2018. Luontotyyppien soveltuminen ekologiseen kompensaatioon Suomessa. Suomen ympäristö 4/2018.
- Pekkonen ym. 2020. Tietotaso ja kokemukset ekologisesta kompensaatiosta Suomessa. Ympäristöministeriön julkaisu 2020:20.
- Kujala ym. 2021. Heikennyksen ja hyvityksen arviointi ekologisessa kompensaatiossa. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 39/2021

Ekosysteemihotelli luontohaitan lievennyskeinona

**- esimerkkinä
Monnin/Kakslammin
ekosysteemihotelli**

Ekosysteemihotelli lieventämään rakentamisen haittoja

- Aina lajeja ei voida säästää
- Siirretään arvokasta eliölajistoa turvaan ison rakennushankkeen alta
- Perustetaan kohdelajeille elinvoimaiset populaatiot ennen työmaan alkamista
- Työn jälkeen lajistoa palautetaan alueelle
- Osa ekosysteemihotellista saa jäädä pysyväksi
- Soveltuu vain siirroista aiheutuvaa häiriötä sietäville lajeille → esim. paahdeympäristöjen lajit ovat sellaisia

Lisäraide (Pasila-Hyvinkää) hävittää arvokkaan "Monnin suoran" paahdeympäristön

Marunapussikoi

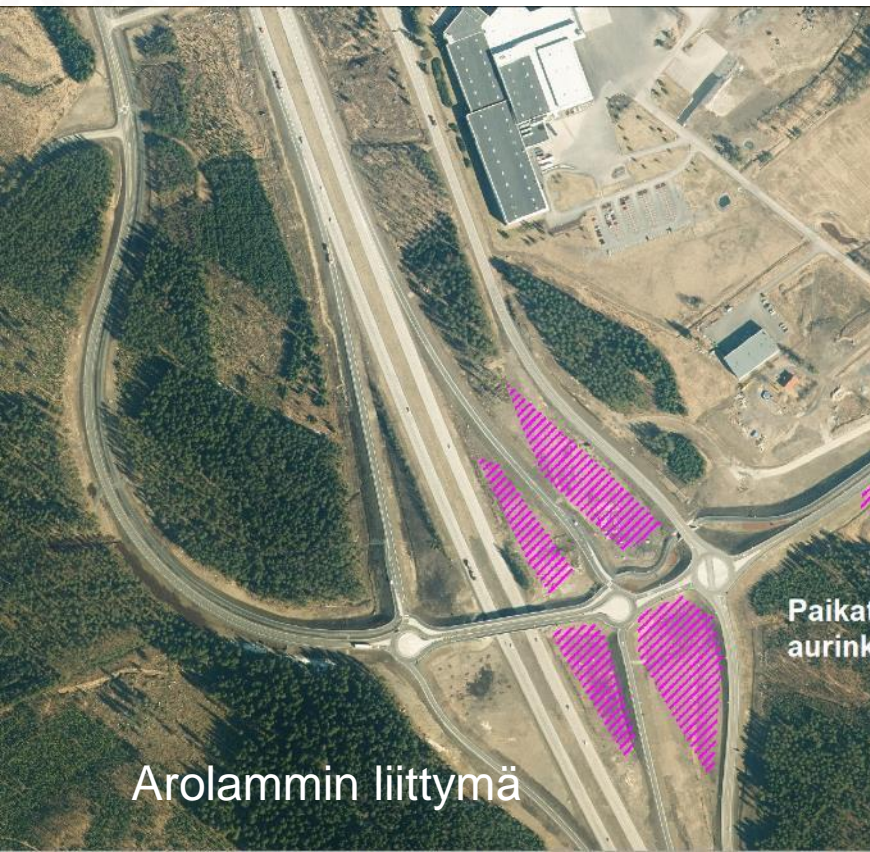

Keltasauramo

Ketonukki

Potentiaalisia paikkoja kartoitettiin laajasti

Arolammin liittymä

Paikat
aurink

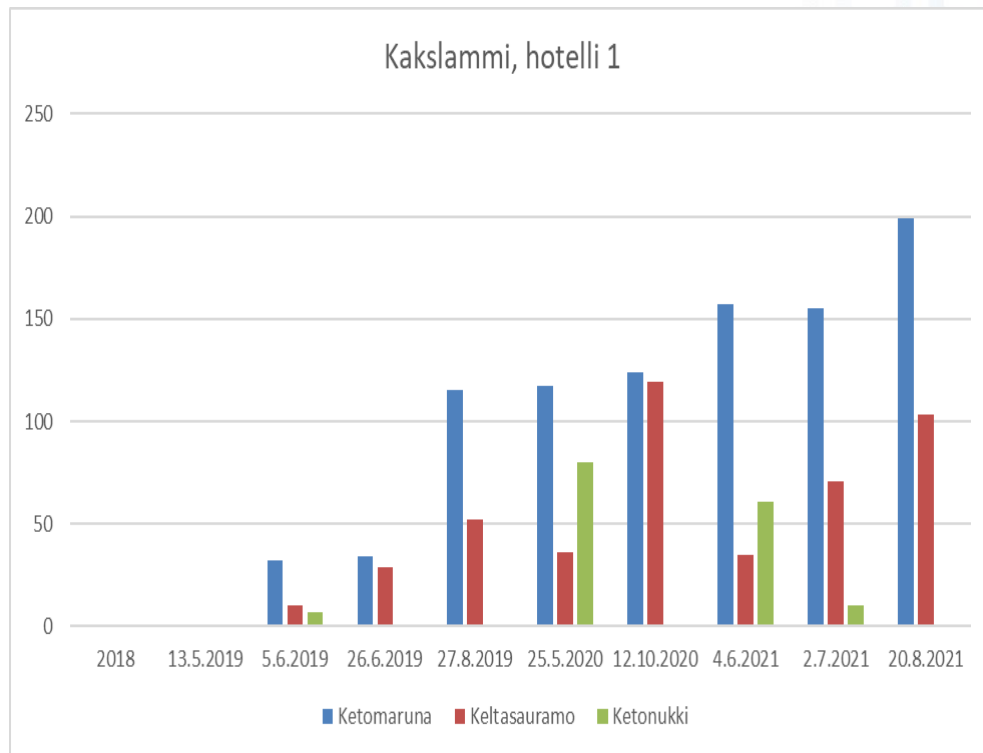
Hyvinkään Suomiehen alue

Monnin lajiston ekosysteemihotelli perustettiin syksyllä 2018 Kakslammin luonnonsuojelualueelle

Tuloksia syksyyn 2021 mennessä

- Kasvilajien siirrot onnistuivat hyvin
- Kasvuun lähtö on kuitenkin hidasta → perhosten siirtojen onnistumisen kannalta ravintokasveja oltava riittävästi
- Riittääkö ”hotellin” pinta-ala pysyville perhospopulaatioille?

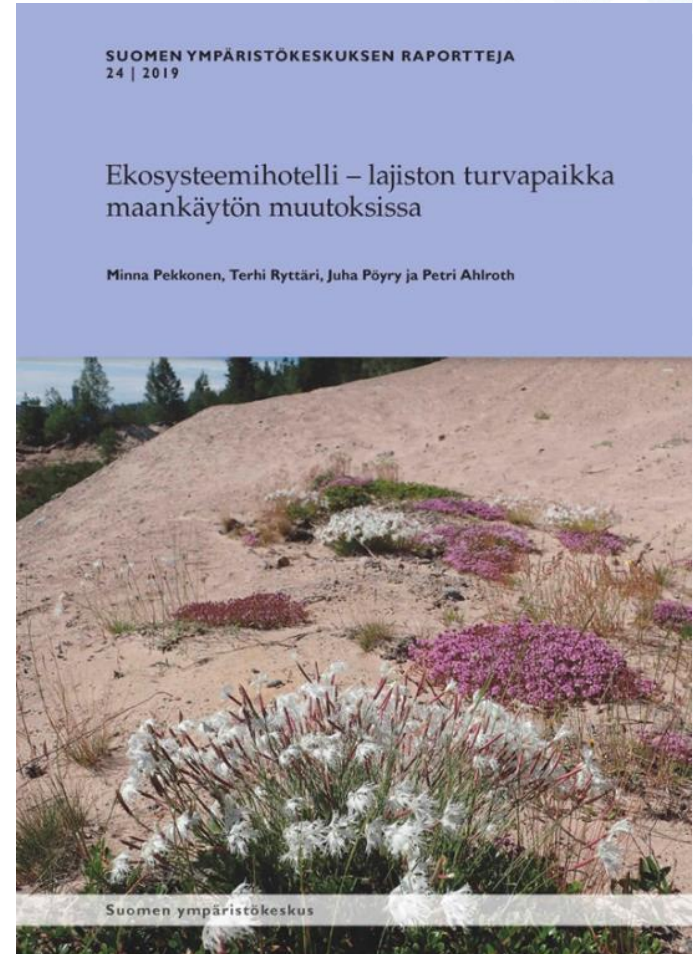

Ekosysteemihotelli on toimiva idea, mutta...

- pullonkaulana voi olla sopivien "hotellikohteiden" löytäminen
- siitä ei saa tulla käytäntö, jolla automaattisesti siirretään lajeja "pois tieltä"
- onnistumisen kannalta suunnitelmat ja siirrot on tehtävä hyvissä ajoin

Lisää aiheesta:

Pekkonen ym. 2019, Suomen ympäristökeskuksen raportteja 24/2019

Kiitos mielenkiinnosta!

Yhteistyössä mukana:

- Väylävirasto
- WSP
- Rauno Yrjölä
- Jari Kaitila
- Vuokon
Luonnonsuojelu-
säätio

Jatkossa myös

- Welado